

20

Paraplyavtal för genomförande av Västsvenska paketet

RS140090

Ärendet

Ledningsgruppen för Västsvenska paketet föreslår att parterna kompletterar avtalen för Block 1 och Block 2 med ett nytt avtal kallat *paraplyavtal*. Det nya paraplyavtalet reglerar i övergripande bestämmelser genomförandet av återstående projekt inom Västsvenska paketet. Paraplyavtalet behåller huvuddelen av de övergripande bestämmelserna i tidigare blockavtal, med vissa justeringar och förtydliganden som beror av erfarenheter från arbetet med Västsvenska paketet.

De projekt som ännu inte avtalsreglerats befinner sig i olika stadier av planering och har olika genomförandetider. Därför är det svårt att, som tidigare, tidsmässigt samordna och reglera genomförandet i form av block. Projektavtal kommer successivt att ingås för de återstående projekten. De projektspecifika bestämmelserna i Block 1- och block 2-avtalen består. Paraplyavtalet sluts för att skapa enhetlighet och tydlighet mellan parterna och gentemot projekten.

De viktigaste förändringarna jämfört med tidigare avtal är att

- Ledningsgruppen får ett utökat antal uppgifter, bl.a. kan gruppen själv initiera eller ta emot förslag på nya projekt samt ta ställning till sådana initiativ (p. 4.3.3 d)
- Ledningsgruppen får maximalt besluta att omfördela totalt 150 Mkr mellan beslutade projekt under samma kalenderår (p. 4.4)
- Ledningsgruppen får maximalt besluta om nya projekt för 150 Mkr under samma kalenderår (p. 4.4)
- Avtalstiderna för block 1- och block 2 förlängs så att de sammanfaller med paraplyavtalets (p. 10.1).
- Frigjorda medel från projekt inom block 1 får användas för andra projekt inom Västsvenska paketet (p. 10.2.b)

Medfinansieringsavtalet, som är grundavtalet för Västsvenska paketet, berörs inte av den aktuella förändringen. Paraplyavtalets genomförandebestämmelser överensstämmer i huvudsak med de i block 1 och 2 med vissa justeringar och förtydliganden. Block 1 och 2 upphör inte i sina projektdelar utan gäller för projekt som inte är slutreglerade.

Avtalet träder i kraft när alla parter undertecknat det, vilket beräknas ske under februari månad 2017. Paraplyavtalet gäller till och med den dag Västsvenska paketet färdigställts i sin helhet och slutlig ekonomisk redovisning har skett.

Förslag till beslut

Regionstyrelsens tillväxtutskott föreslår regionstyrelsen besluta att

- godkänna förslag till paraplyavtal för genomförande av Västsvenska paketet.

Handlingar i ärendet

Tjänsteskrivelse från regionkontoret (2016-12-08)

Datum
2016-12-08Diarienummer
RS140090

Åse Allberg
Regional samhällsplanering
Verksamhetschef

Regionstyrelsen

Paraplyavtal för genomförande av Västsvenska paketet

Förslag till beslut

Regionstyrelsen beslutar att

- godkänna förslag till paraplyavtal för genomförande av Västsvenska paketet.

Sammanfattning

Ledningsgruppen för Västsvenska paketet föreslår att parterna kompletterar avtalen för Block 1 och Block 2 med ett nytt avtal kallat *paraplyavtal*. Det nya paraplyavtalet reglerar i övergripande bestämmelser genomförandet av återstående projekt inom Västsvenska paketet. Paraplyavtalet behåller huvuddelen av de övergripande bestämmelserna i tidigare blockavtal, med vissa justeringar och förtydliganden som beror av erfarenheter från arbetet med Västsvenska paketet.

De projekt som ännu inte avtalsreglerats befinner sig i olika stadier av planering och har olika genomförandetider. Därför är det svårt att, som tidigare, tidsmässigt samordna och reglera genomförandet i form av block. Projektavtal kommer successivt att ingås för de återstående projekten. De projektspecifika bestämmelserna i Block 1- och block 2-avtalen består. Paraplyavtalet sluts för att skapa enhetlighet och tydlighet mellan parterna och gentemot projekten.

De viktigaste förändringarna jämfört med tidigare avtal är att

- Ledningsgruppen får ett utökat antal uppgifter, bl.a. kan gruppen själv initiera eller ta emot förslag på nya projekt samt ta ställning till sådana initiativ (p. 4.3.3 d)
- Ledningsgruppen får maximalt besluta att omfördela totalt 150 Mkr mellan beslutade projekt under samma kalenderår (p. 4.4)
- Ledningsgruppen får maximalt besluta om nya projekt för 150 Mkr under samma kalenderår (p. 4.4)
- Avtalstiderna för block 1- och block 2 förlängs så att de sammanfaller med paraplyavtalets (p. 10.1).
- Frigjorda medel från projekt inom block 1 får användas för andra projekt inom Västsvenska paketet (p. 10.2.b)

Medfinansieringsavtalet, som är grundavtalet för Västsvenska paketet, berörs inte av den aktuella förändringen. Paraplyavtalets genomförandebestämmelser överensstämmer i huvudsak med de i block 1 och 2 med vissa justeringar och förtydliganden. Block 1 och 2 upphör inte i sina projektdelar utan gäller för projekt som inte är slutreglerade.

Avtalet träder i kraft när alla parter undertecknat det, vilket beräknas ske under februari månad 2017. Paraplyavtalet gäller till och med den dag Västsvenska paketet färdigställts i sin helhet och slutlig ekonomisk redovisning har skett.

Bakgrund

Historien

Under en längre tid hade behovet av åtgärder i transportinfrastrukturen i och runt Göteborg diskuterats. Diskussionerna tog konkret form under år 2009 i samband med arbetet med infrastrukturplanerna för perioden 2010 – 2021. Under hösten 2009 upprättades "Avtal om medfinansiering av transportslagsövergripande infrastrukturåtgärder i Västsverige" som undertecknades av Vägverket och Banverket (numera Trafikverket), Göteborgs stad, Landstinget Halland och Västra Götalandsregionen. För en utförligare beskrivning av processen fram till ett färdigt avtal, se *Infrastruktur med finansiering*, KTH 2011.

Region Halland beslutade alltså att vara en part i Västsvenska paketet och bidra till paketets finansiering med 180 Mkr av regionens egna medel. Den enskilda åtgärd i paketet som Hallands invånare har mest nytta av är Västlänken (tågtunneln under centrala Göteborg med tre nya stationer) med tillhörande följdinvesteringar.

Juridiken

Juridiskt regleras deltagandet i, genomförandet och finansieringen av Västsvenska paketet av tre avtal mellan parterna. För det första *avtal om finansiering av transportslagsövergripande infrastrukturåtgärder i Västsverige* från 2009 – kallat medfinansieringsavtalet. Avtalet innehåller syftet med och omfattningen av Västsvenska paketet samt finansiering, inklusive hanteringen av trängselskatte-medlen.

2011 och 2013 har parterna kompletterat medfinansieringsavtalet med två så kallade genomförandeval kallade *block 1* och *block 2*. Båda avtalen innehåller de åtgärder som ska ingå i och finansieras av Västsvenska paketet samt vem som ska genomföra åtgärderna och därefter äga anläggningarna.

Parterna

Det är viktigt vilka som är projektets parter. De finansierar projektet, deltar i samt bemannar Västsvenska paketets olika organisatoriska grupper. Parter och finansiärer är staten genom Trafikverket, Västra Götalandsregionen, Region Halland och Göteborgs stad. Part utan att finansiera paketet är Göteborgsregionens Kommunalförbund (GR).

Västtrafik deltar med en representant i styr- och ledningsgrupp utan beslutsmandat.

Ekonomi

Västsvenska paketets olika åtgärder kostnadsberäknades ursprungligen till 30 miljarder kronor i 2009 års prisnivå. Med vissa justeringar i kostnadsberäkningarna fastställdes kostnadsnivån senare till 34 miljarder kronor. Staten genom Trafikverket finansierar hälften av kostnaderna, 17 miljarder kronor. Den andra hälften finansieras först och främst genom uttag av trängselskatt, som beräknas stå för 14 miljarder kronor. Resterande finansiering delar övriga parter på: Västra Götalandsregionen (820 Mkr), Göteborgs stad (1 250 Mkr) och Region Halland (180 Mkr). Till den samlade finansieringen ska läggas 750 Mkr som kommer från ökade markvärden.

Region Halland har betalat ut all sin medfinansiering.

Statens del av finansieringen utgörs av anslag ur statsbudgeten via nationell plan för transportsystemet. Onsdagen den 26 maj 2010 beslutade Sveriges riksdag om en så kallad Göteborgsbilaga i Lagen om trängselskatt. Beslutet innebar att trängselskatt kan införas i Göteborgs kommun med start 1 januari 2013. Trängselskatten räknas som regional medfinansiering.

Västsvenska paketet innehåller många delar men totalkostnaden beräknas alltså till 34 miljarder kronor. De största projekten är Västlänken (kostnad: 20 miljarder kr), Marieholmstunneln med anslutningar (4,2 miljarder kr) och Hisingsbron (2,0 miljarder kr). Dessutom ingår olika paket av mindre åtgärder, exempelvis förbättrad kollektivtrafik, 4,6 miljarder kronor, och paketet framkomlighet, miljö och säkerhet, 2,1 miljarder kronor. Halland har redan kommit i åtnjutande av dessa medel i form av perrongförlängningar på stationerna Hede och Anneberg samt utbyggda pendelparkeringar. I övrigt vidtas kollektivtrafikåtgärder som förstärker Västlänkens nytta. Åtgärderna utförs både av Trafikverket och Göteborgs stad, exempelvis bangårdsförbindelsen (1 000 Mkr) och ovanjordsåtgärder vid Korsvägen (1 000 Mkr).

Uppgifterna om kostnadsnivåer i projekten är olika beroende på om siffrorna redovisar finansiering från Västsvenska paketet eller avser totalkostnaden. Siffrorna ovan visar totalkostnaden som i det här fallet är lika stor som finansieringen från Västsvenska paketet.

Västsvenska paketet hel- eller delfinansierar olika projekt i varierande grad. Framför allt Göteborgs stad genomför åtgärder i egen regi i samband med paketet och där åtgärder delvis finansieras av VP. Exempel på sådana åtgärder är paketet "Gamlestaden" och nedsänkning av E45.

Hallands medverkan

Halland blev involverat i diskussionerna om infrastrukturåtgärder i Västsverige genom att Västlänken inleddades i paketet. Det är Västlänken, och de följdinvesteringar i annan infrastruktur för kollektivtrafiken, som motiverar Hallands deltagande i det Västsvenska paketet, eftersom Västlänken åtgärdar brister i järnvägssystemet kring Göteborg C. Västlänken skapar ökad tillgänglighet i båda riktningar, det vill säga även för boende i Göteborg med omnejd ökar tillgängligheten till halländska målpunkter, inte bara att tillgängligheten till målpunkter i och kring Göteborg för hallänningar ökar. Underförstått är Region Hallands medfinansiering avsedd primärt för detta projekt även om det aldrig skrivits in i något avtal.

Genomförandet av hela Västsvenska paketet är dock viktigt för Halland och för att nå Tillväxtstrategins mål att Halland ska vara en mer attraktiv, inkluderande och konkurrenskraftig region 2020 än år 2014. Åtgärderna i Västsvenska Paketet bidrar till att göra de halländska kommunernas ambitioner med bostadsbyggandet realistiska eftersom kapaciteten i stora delar av kollektivtrafiksystemet ökar.

Problem som Västsvenska paketet ska lösa

Västsvenska paketet avser att lösa huvudsakligen tre problem som hänger samman med en sedan lång tid eftersatt infrastrukturutbyggnad i kombination med en stark befolkningstillväxt i Göteborg med omgivande tätortsområden.

- **Kapacitet:** Väg- och järnvägsnätet har brister i kapacitet och standard, i anslutningarna in mot Göteborgsområdet och i de centrala delarna. Köbildning och trafikstopp är vanligt förekommande och sårbarheten är stor vid t.ex. olyckor och underhållsarbete.
- **Miljö:** Transportsystemet har förutom klimatpåverkan också betydande konsekvenser för luftkvalitet och hälsa. Resandet med kollektivtrafiken behöver öka.
- **Regionförstoring:** Det behöver bli lättare för människor att nå arbete, utbildning och kultur och företag behöver bättre tillgång till personer med

lämplig kompetens. Göteborgs lokala arbetsmarknad kan i teorin omfatta större delar av Västra Götaland och Halland, men i realiteten har inte regionförstoringen hängt med andra storstadsområden i Sverige.

Västsvenska paketets mål

Västsvenska paketet har fem övergripande målsättningar.

1. Större arbetsmarknadsregioner

Med hållbar regionförstoring följer ökade tillväxtmöjligheter och stärkt stabilitet på arbetsmarknaden. Västsvenskt ska utvecklas med förstorade, förtätade och förstärkta lokala arbetsmarknader. Exempelvis ska Göteborgs lokala arbetsmarknad år 2020 omfatta närmare 1,5 miljoner invånare.

2. En attraktiv kärna och utveckling längs huvudstråken

Göteborgsregionen ska utvecklas med en stark och attraktiv regional kärna och få tydliga stråk med starka och attraktiva regiondelscentrum. Stadskärnan ska stärkas med ytterligare 40 000 arbetsplatser och 30 000 boende fram till 2020. Det innebär att stråk och regiondelscentrum till samma tidpunkt ska stärkas med minst 40 000 arbetsplatser och 90 000 boende.

3. En konkurrenskraftig kollektivtrafik

För att skapa en attraktiv region och uthållig tillväxt krävs en konkurrenskraftig kollektivtrafik som tar 40 procent av alla resor i Göteborgsregionen, jämfört med dagens knappa 25 procent.

4. En god livsmiljö

Västsvenskt ska erbjuda en god livsmiljö med frisk luft och rent vatten, mindre buller och ett rikt stads-, friluftsliv- och vardagsliv.

5. Bättre kvalitet för näringslivets transporter stärker den internationella konkurrenskraften

Näringslivet är beroende av effektiva transporter för både personer och gods. Eftersom Göteborg är ett viktigt nav för näringslivets transporter finns särskilt fokus på långväga godstransporter med såväl nationell som internationell inriktning. Sårbarheten i transportsystemen med passager över Göta älv ska minska.

Västsvenska paketets effekter

De förväntade effekterna av paketet är i punktform

- Bättre luftkvalitet
- Trafikens ökande belastning på klimatet bromsas
- Kapaciteten i järnvägsnätet förbättras. Det blir möjligt att utveckla järnvägs-systemet ytterligare genom fortsatta åtgärder på banorna in mot Göteborg
- Regiontågtrafiken kan effektiviseras

- Nya resmöjligheter genom och förbi Göteborg
- Väsentliga steg kan tas mot en utbyggd kollektivtrafik i Göteborgs-området. Kollektivtrafiken får en ökad attraktionskraft
- Effektiviteten i systemet ökar och samhällskostnaderna för köbildningar och restidsgarderingar minskar
- Den funktionella arbetsmarknaden vidgas och den regionala tillväxten stimuleras
- Väggkapaciteten över Göta Älv säkras och förbättras
- Transportsystemet blir mindre sårbart
- Tillförlitligheten för transporter till hamn och viktiga verksamhetsområden ökar

Tidsplan

Arbetet med Västsvenska paketet har pågått sedan 2010 då det ingick i den nationella planen för utveckling av transportsystemet. De många delåtgärder som ingår har avtalsmässigt reglerats i block 1 och 2-avtalen som parterna ingått. De olika åtgärderna har successivt startats och en del är redan avslutade. Av de stora åtgärderna har Marieholmsbron och Göta Älvbron byggstartats, Västlänken har en fastställt järnvägsplan och upphandling av entreprenaderna pågår. Marieholms-tunneln befinner sig ännu på planeringsstadiet.

Västlänken är färdig för trafikstart 2025. Samtliga åtgärder beräknas vara avslutade 2028.

Ärendet

Det ärende som nu är aktuellt för beslut gäller ett nytt övergripande avtal för de olika åtgärder (projekt) som ska genomföras inom ramen för paketet. Block 1- och block 2-avtalens övergripande och allmänna bestämmelser ersätts med ett (1) nytt *paraplyavtal*. Medfinansieringsavtalet från 2010 berörs inte.

Hittills har de olika ingående projekten delats in i två block med var sitt avtal beroende på när de ska starta. Alla de projekt som ingår i de två blockavtalen har inte avslutats. Avtalstiden för Block 1 och Block 2 förlängs så att de sammanfaller med paraplyavtalets avtalstid, men kan begränsas i tid av projektavtalen eller genom beslut av ledningsgruppen.

Paraplyavtalet innehåller övergripande bestämmelser för *genomförandet* av projekten i Västsvenska paketet och ska gälla fram till att hela Västsvenska paketet är färdigt. Avtalet behåller huvuddelen av de övergripande bestämmelserna i tidigare blockavtal, med vissa justeringar och förtydliganden som beror av erfarenheter från arbetet med Västsvenska paketet.

Nyheter i övrigt är Ledningsgruppens uppgifter och mandat. Ledningsgruppen får i fortsättningen besluta om förändringar i projekt/projektavtal och teckna projektavtal

som uppgår till maximalt 150 Mkr för vardera kategorin, det vill säga 150 + 150 Mkr per kalenderår.

Paraplyavtalets allmänna bestämmelser gäller i fortsättningen för alla projektavtal. Avsteg kan göras men måste då särskilt motiveras. När det gäller finansieringen av de olika projekten innehåller paraplyavtalet en väsentlig förändring. Överskott från projekt (dvs projekt där kostnaden blir lägre än budgeterat) kan användas till vilka andra projekt som helst inom paketet. I gällande block 1-avtal får överskott endast användas för att finansiera projekt inom block 2.

Paraplyavtalet börjar gälla när alla parter undertecknat det vilket beräknas ske någon gång under februari 2017. Paraplyavtalet gäller till och med den dag Västsvenska paketet färdigställts i sin helhet och slutlig ekonomisk redovisning har skett.

Överväganden

De projekt som ännu inte avtalsreglerats befinner sig i olika stadier av planering och har olika genomförandetider. Därför är det svårt att, som tidigare, tidsmässigt samordna och reglera genomförandet i form av block. Bedömningen är att övergripande bestämmelser i ett paraplyavtal gällande för genomförandet av samtliga återstående projekt bidrar till ett smidigare genomförande av Västsvenska paketet och bör därför tillstyrkas.

Västsvenska paketets ekonomiadministration underlättas genom förändringen. Det blir också en tydligare ansvarsfördelning mellan parterna samt ökar förutsättningen att få en effektiv framdrift i projektet som helhet och i de olika delprojekten.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Bedömningen är att åtgärden att ingå ett paraplyavtal i sig inte medför några ekonomiska konsekvenser för Västsvenska paketet eller Region Hallands del av finansieringen.

Regionkontoret

Catarina Dahllöf
Regiondirektör

Jörgen Preuss
Biträdande regiondirektör

Bilaga:

Paraplyavtal för genomförande av Västsvenska paketet, förslag 2016-11-24 med redaktionella ändringar 2016-12-08

Regionstyrelsens beslut delges:

Västsvenska paketet, Ledningsgruppen

Paraplyavtal Västsvenska paketet – Redaktionella ändringar genomförda 2016-12-08

- Innehållsförteckning justerad på punkt 6.2 – Innehållsförteckning stämde ej överens med rubrik i dokumentet. Orden "åtgärder enligt" justerades till "Projektet i" i innehållsförteckningen i enlighet med rubriksättning samma punkt.
- Numrering justerad under punkt 5 – 5.2.6 har ändrats till 5.2.5. Även efterföljande numrering har justerats.

- Justerad formulering:

5.4.1 Utförande part är berättigad till ersättning från de finansieringskällor som anges ~~under p 6~~ i kap 6 avseende erforderlig kostnad för:

5.4.2 Utförande part är inte berättigad till ersättning från de finansieringskällor som anges ~~under p 6~~ i kap 6 avseende

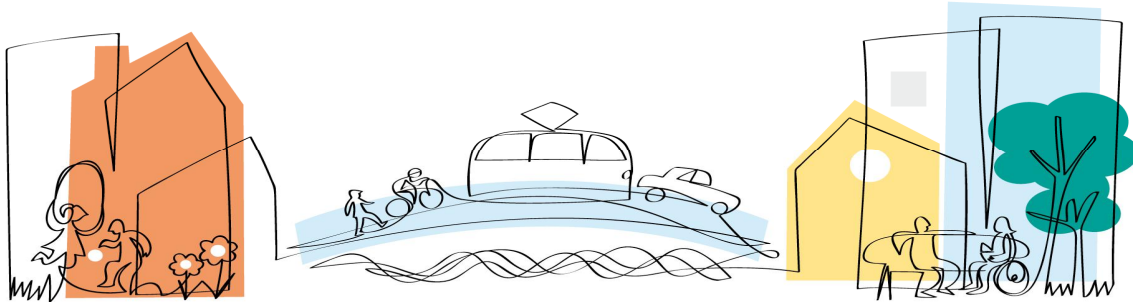
- Justerad lydelse under punkt 4.4 b

Gammal lydelse:

~~besluta om och teckna **Projektavtal** med en planerad kostnad upp till totalt 150 miljoner kronor per kalenderår.~~

Ny lydelse:

*besluta om och teckna **Projektavtal**. Besluten om **Projektavtal** får inte göras med mer än sammanlagt 150 miljoner kronor i planerade kostnader per kalenderår.*

Västsvenska paketet

Godkänt av ledningsgruppen för
Västsvenska paketet 2016-11-24

Redaktionella ändringar genomförda
2016-12-08

Trafikverket

och

Västra Götalandsregionen

och

Region Halland

och

Göteborgs Stad

och

Göteborgsregionens kommunalförbund

PARAPLYAVTAL FÖR GENOMFÖRANDE AV VÄSTSVENSKA PAKETET

Innehållsförteckning

1. Bakgrund och syfte	5
2. Definitioner	7
3. Paraplyavtalets omfattning	9
4. Organisationen inom Västsvenska paketet	10
4.1 Samverkan	10
4.2 Samverkansorganisationen	10
4.3 Ledningsgruppen för Västsvenska paketet	10
4.4 Särskilda mandat för Ledningsgruppen	12
4.5 Information, uppföljning och redovisning	12
5. Projektens genomförande	13
5.1 Projektavtalens omfattning	13
5.2 Planering och utförande	13
5.3 Funktions- och kapacitetskrav samt legala och tekniska krav	14
5.4 Ersättningsnormer för Projekten	14
5.5 Projektredovisning och uppföljning	16
5.6 Fakturering och betalning för Projekt med annan Utförande part än Trafikverket	16
6. Finansieringen av Västsvenska paketet	17
6.1 Övergripande om finansieringen och principer	17
6.2 Finansieringen av Projekten i Block 1 och Block 2	18
6.3 Finansieringen av återstående åtgärder i Västsvenska paketet	19
7. Avtalstid	20
8. Ändring av avtal	20
9. Tvistelösning	20
10. Övergångsbestämmelser	20

Mellan

- (1) **Trafikverket**, org.nr 202100-6297, och
- (2) **Västra Götalandsregionen**, org.nr 232100-0131, och
- (3) **Region Halland**, org.nr 232100-0115, och
- (4) **Göteborgs Stad**, org.nr 212000-1355, och
- (5) **Göteborgsregionens kommunalförbund**, org.nr 222000-0265

har träffats följande

PARAPLYAVTAL FÖR GENOMFÖRANDE AV VÄSTSVENSKA PAKETET

1. Bakgrund och syfte

Parterna har tidigare träffat "Avtal om medfinansiering av transportslagsövergripande infrastrukturåtgärder i Västsverige", tecknat i mars 2010, nedan benämnt "Medfinansieringsavtalet".

Medfinansieringsavtalet gäller genomförandet av de transportslagsövergripande infrastrukturåtgärder som anges i avtalet och som fått benämningen "Västsvenska paketet". Parterna har uppskattat de totala kostnaderna för genomförandet av åtgärderna till cirka 34 miljarder kronor i 2009 års prisnivå. Åtgärderna har planerats att utföras successivt under tidsperioden 2010-2028.

Parterna har i samverkan enats om gemensamma mål för Västsvenska paketet. Målen finns beskrivna i dokumentet "Sammanställning av målen, Västsvenska paketet rapport 2011:1". De fem övergripande målen är:

- Större arbetsmarknadsregioner
- En attraktiv kärna och utveckling längs huvudstråken
- En konkurrenskraftig kollektivtrafik
- En god livsmiljö
- Kvaliteten för näringslivets transporter förbättras och stärker den internationella konkurrenskraften

Efter Medfinansieringsavtalet har Parterna träffat "Avtal om genomförande av Block 1 med tillägg till avtal om medfinansiering av transportslagsövergripande infrastrukturåtgärder i Västsverige", tecknat i augusti 2011, nedan benämnt "Block 1", samt "Avtal om genomförande av Block 2 samt om förlängning av avtal om genomförande av Block 1 m.m.", tecknat i februari 2014, nedan benämnt "Block 2".

Block 1 innehåller ett antal Projekt avsedda att genomföras år 2010-2014, enligt omfattning som framgår av avtalet med tillhörande Projektbilagor. Genom Block 2 förlängdes avtalstiden för Block 1.

Block 2 innehåller ett antal Projekt som genomförs eller påbörjas år 2014-2016, enligt omfattning som framgår av avtalet med tillhörande Projektbilagor. Avtalstiden för Block 2 är till och med den 31 december 2017 alternativt ett år längre än den planerade färdigställandetiden för Projekt med planerat färdigställande bortom år 2016.

Sammanlagt omfattar Block 1 och Block 2 31 olika Projekt som genom avtalen tilldelats totalt 11 840 miljoner kronor från Västsvenska paketet.

De infrastrukturåtgärder som planeras att genomföras inom ramen för Västsvenska paketet och som efter Block 1 och Block 2 återstår att reglera genomförandet av, befinner sig i olika skeden och har olika planerade påbörjande- och genomförandetider. Det gör det svårt att som tidigare tidsmässigt samordna och reglera genomförandet av Projekten i form av block. Projektavtal som reglerar innehåll, kostnader, finansiering och genomförandetid för olika åtgärder kommer istället att behöva ingås successivt under kommande år.

För att skapa enhetlighet och tydlighet träffas detta Paraplyavtal med övergripande bestämmelser för färdigställandet av Västsvenska paketet. Avtalet behåller huvuddelen av de övergripande bestämmelserna i tidigare blockavtal, med vissa justeringar och förtydliganden som en följd av erfarenheter och synpunkter från arbetet inom Västsvenska paketet.

2. Definitioner

I detta avtal har följande begrepp den definition som anges nedan.

”**Anläggning**” avser väg, gata, järnväg, spårväg eller annat objekt som erfordras för genomförande av infrastrukturåtgärder enligt Projektavtal.

”**Arbetsgrupperna**” avser arbetsgrupper som beslutas av Ledningsgruppen och som stödjer Ledningsgruppen i dess olika arbetsuppgifter.

”**Block 1**” avser ”Avtal om genomförande av Block 1 med tillägg till avtal om medfinansiering av transportslagsövergripande infrastrukturåtgärder i Västsverige”, tecknat av Parterna i Västsvenska paketet i augusti 2011 samt ett samlingsnamn för de arbeten som har genomförts eller som pågår inom ramen för detta avtal.

”**Block 2**” avser ”Avtal om genomförande av Block 2 samt om förlängning av avtal om genomförande av Block 1 m.m.”, tecknat av Parterna i februari 2014 samt ett samlingsnamn för de arbeten som har genomförts eller som pågår inom ramen för detta avtal.

”**Genomförandeplanen**” avser den övergripande tidplan som redovisar utfall, prognoser och rapportering kring kostnader och genomförandetider för avslutade, pågående och planerade projekt, hel- eller delfinansierade av Västsvenska paketet. Ledningsgruppen beslutar om och uppdaterar regelbundet Genomförandeplanen.

”**Ledningsgruppen**” avser den särskilt utsedda ledningsgruppen för Västsvenska paketet med tjänstemannarepresentanter från Parterna och Västtrafik AB.

”**Medfinansieringsavtalet**” avser ”Avtal om medfinansiering av transportslagsövergripande infrastrukturåtgärder i Västsverige”, tecknat av Parterna i mars 2010.

”**Paraplyavtalet**” avser detta avtal som innehåller övergripande bestämmelser för genomförandet av Västsvenska paketet. I avtalet anges alla belopp i 2009 års prisnivå.

”**Part**” avser Trafikverket, Västra Götalandsregionen, Region Halland, Göteborgs Stad och Göteborgsregionens kommunalförbund när de benämns var för sig.

”**Parterna**” avser Trafikverket, Västra Götalandsregionen, Region Halland, Göteborgs Stad och Göteborgsregionens kommunalförbund när de benämns tillsammans.

”**Projekt**” avser mellan Parterna avtalade projekt med hel- eller delfinansiering från Västsvenska paketet.

”**Projektavtal**” avser avtal mellan Parterna och Utförande part med specifika bestämmelser avseende omfattning, innehåll, kostnader, utföransvar, framtida ägande av Anläggning, finansiering och genomförandetid av ett eller flera Projekt med hel- eller delfinansiering från Västsvenska paketet.

”**Samverkansorganisationen**” avser den gemensamma organisationen mellan Parterna i Västsvenska paketet; Styrgruppen, Ledningsgruppen och Arbetsgrupperna.

”**Styrgruppen**” avser den särskilt utsedda styrgruppen för Västsvenska paketet med tjänstemanna- och/eller politiska representanter från Parterna.

”**Utförande part**” avser part som i Projektavtal åtar sig ansvar för att utföra eller låta utföra Projekt eller del av Projekt.

”**Västsvenska paketet**” avser alla de transportslagsövergripande infrastrukturåtgärder och Projekt som innefattas i Medfinansieringsavtalet eller senare, genom avtal eller beslut, tagits in i paketet.

3. Paraplyavtalets omfattning

- 3.1 **Paraplyavtalet** omfattar bestämmelser för organisation, genomförande och finansiering av **Västsvenska paketet**. Under **Paraplyavtalet** kommer **Parterna** successivt att träffa **Projektavtal** med specifika bestämmelser för **Projekt**en.
- 3.2 **Paraplyavtalet** förlänger avtalstiden för **Block 1** och **Block 2** samt ersätter vissa bestämmelser avseende **Projekt** i **Block 1** och **Block 2** som inte är ekonomiskt slutreglerade vid **Paraplyavtalets** ikraftträdande.
- 3.3 Liksom för **Block 1** och **Block 2** utgör **Medfinansieringsavtalet** grunden för **Paraplyavtalet** och kommande **Projektavtal**. **Paraplyavtalet** motsvarar de övergripande bestämmelserna i **Block 1** och **Block 2**. De **Projektavtal** som successivt kommer att träffas motsvarar de projektspecifika bestämmelserna i **Block 1** och **Block 2**.
- 3.4 I **Paraplyavtalet** anges alla belopp i 2009 års prisnivå.

4. Organisationen inom Västsvenska paketet

4.1 Samverkan

4.1.1 Genomförandet av **Västsvenska paketet** ska inom ramen för tillämplig lagstiftning präglas av öppenhet, dialog, samråd och kontinuerligt informationsutbyte mellan **Parterna**. Ekonomisk redovisning, successiva kalkyler, prognoser och fakturering ska utmärkas av öppenhet beträffande nedlagt arbete, upparbetade timmar och övriga kostnader.

4.1.2 En nära samverkan mellan **Parterna** är en förutsättning för att få till ett bra genomförande och ett lyckat resultat av **Västsvenska paketet**. **Part** åtar sig att aktivt ta initiativ som gagnar samordning av **Västsvenska paketets** genomförande som helhet. **Parterna** är överens om följande beträffande **Samverkansorganisationen**.

4.2 Samverkansorganisationen

4.2.1 Det övergripande målet för **Samverkansorganisationen** är att skapa förutsättningar för **Parternas** organisationer att effektivt utföra **Västsvenska paketet**.

4.2.2 **Ledningsgruppen** består av tjänstemannarepresentanter från **Parterna** samt Västtrafik AB. Se vidare p 4.3.1.

4.2.3 **Arbetsgrupperna** är undergrupper till **Ledningsgruppen** och stödjer **Ledningsgruppen** i dess olika arbetsuppgifter, se vidare p 4.3.3.

4.2.4 Trafikverket är huvudman för **Västsvenska paketet**.

4.3 Ledningsgruppen för Västsvenska paketet

4.3.1 Sammansättning

Ledningsgruppen utgörs av en representant från respektive **Part** samt en representant från Västtrafik AB. Eventuella övriga deltagare vid **Ledningsgruppens** möten utses av respektive **Parts** representant i **Ledningsgruppen**.

4.3.2 Beslutsordning

För att beslut i **Ledningsgruppen** ska vara giltiga krävs att samtliga **Parter** är eniga i beslutet.

4.3.3 Arbetsuppgifter

Ledningsgruppen har följande arbetsuppgifter:

- a) löpande planera och bevaka genomförandet av **Västsvenska paketet** i sin helhet med hänsyn till dess uppställda mål och budget
- b) besluta om **Arbetsgrupperna**
- c) säkerställa att **Projekten** planeras och utförs inom de ramar som ges av gällande avtal eller beslut
- d) själv initiera eller ta emot förslag på nya projekt, inom ramen för det **Västsvenska paketet**, samt behandla och ta ställning till sådana initiativ
- e) uppdatera och besluta om **Genomförandeplanen**
- f) identifiera omvärlds- och affärsstrategiska faktorer och ge **Utförande part** råd om sådana faktorer
- g) bistå **Utförande part** i framtagande av underlag inför beslutsfattande
- h) följa, stödja och värdera **Utförande parts** rapportering vad avser kostnader, tidhållning och funktionsuppfyllelse
- i) bevaka frågor som berör betalstationer och trängselskatt i Göteborg
- j) besluta i frågor som särskilt anges i **Paraplyavtalet**
- k) hålla **Styrgruppen** informerad i frågor som rör ekonomi och genomförandet av **Västsvenska paketet**.

4.4 Särskilda mandat för Ledningsgruppen

Ledningsgruppen har inom **Västsvenska paketets** totala budget om 34 miljarder kronor, följande särskilda mandat:

- a) besluta om förändringar i **Projekt** avseende innehåll, omfattning, utföransvar, genomförandetid och kostnad. Besluten om kostnadsavvikelser får inte göras med mer än sammanlagt 150 miljoner kronor per kalenderår.
- b) besluta om och teckna **Projektavtal**. Besluten om **Projektavtal** får inte göras med mer än sammanlagt 150 miljoner kronor i planerade kostnader per kalenderår.

4.5 Information, uppföljning och redovisning

- 4.5.1 **Part** åtar sig att så fort det är känt och möjligt informera övriga **Parter** om beslut och förhållanden som påverkar innehåll eller genomförande av **Västsvenska paketet**.
- 4.5.2 **Part** ska kostnadsfritt till övriga **Parter** tillhandahålla information, inklusive dokumentation, och kunskap som **Part** förfogar över gällande **Projekten** och som kan ha betydelse för **Part** eller genomförandet av **Projekten**. För de produkter som idag är taxebelagda ska dock sedvanlig taxa tas ut.
- 4.5.3 Trafikverket ska såsom huvudman för **Västsvenska paketet** administrera finansiering, **Genomförandeplanen**, budget, uppföljning, redovisning, ut- och inbetalningar samt tertialvis rapportering och kostnadsprognos till **Ledningsgruppen**.
- 4.5.4 Trafikverket ska efter varje kalenderår för övriga **Parter** redovisa hur de hittills upparbetade samt de närmaste årens planerade kostnader i **Västsvenska paketet** belastar olika finansieringskällor.
- 4.5.5 Trafikverket åtar sig att tillse att övriga **Parter** ska få fortlöpande tillgång till uppgifter om trängselskatt och sammanhängande driftkostnader så att det går att bedöma beloppen som ska tillkomma **Västsvenska paketet**.

5. Projektens genomförande

5.1 Projektavtalens omfattning

- 5.1.1 **Projektavtalen** ska omfatta specifika bestämmelser avseende omfattning, innehåll, kostnader, utföransvar, framtida ägande av **Anläggningarna**, finansiering och genomförandetid.
- 5.1.2 **Paraplyavtalet** gäller för genomförandet av **Projektet**, utöver vad som regleras i **Projektavtalen**. Detta förhållande ska särskilt anges i **Projektavtalen**.
- 5.1.3 I **Projektavtalen** får avsteg göras från **Paraplyavtalet**. Avsteg och skäl till det ska i så fall särskilt anges i berört **Projektavtal**.
- 5.1.4 Indexreglering av **Projektet** ska anges särskilt i **Projektavtalen**, se p 6.1.8.

5.2 Planering och utförande

- 5.2.1 **Utförande part** ska genomföra **Projekt** på sätt som följer av **Paraplyavtalet** och aktuellt **Projektavtal**.
- 5.2.2 I **Utförande parts** åtagande ingår nödvändiga delar av planfrågor, erforderliga tillstånd, projektering, marklösen, upphandling, projektledning, byggledning, byggande, kvalitetsuppföljning, omvärldskommunikation och driftsättning.
- 5.2.3 **Utförande part** ska utforma och genomföra **Projekt** så att avsedd funktion uppnås med högsta kostnadseffektivitet. Stor restriktivitet ska gälla vad avser önskemål om utökad omfattning eller innehåll i **Projektet**.
- 5.2.4 **Utförande part** ska pröva alla möjligheter att hantera eventuella kostnadsökningar inom **Projektets** budget genom omprioriteringar inom **Projektet**. Vid eventuella kostnadsunderskridanden ska motsvarande medel omdisponeras till andra **Projekt** i **Västsvenska paketet**.
- 5.2.5 **Utförande part** ska vid planering och genomförande av **Projekt** ta vederbörlig hänsyn till alla trafikslags framkomlighet under byggtiden med fokus på gångtrafik, cykeltrafik, kollektivtrafik och näringslivets transporter. Särskilda ansträngningar ska göras för att möjliggöra ett bibehållande av en snabb och pålitlig kollektivtrafik med erforderlig kapacitet under byggtiden.

5.2.6 **Utförande part** ska tillse att **Projekt** inkluderar ett aktivt arbete med Mobility Management under byggtiden.

5.2.7 **Utförande part** ska aktivt arbeta med att ansöka om EU-bidrag för **Projekt** enligt p 6.1.7.

5.2.8 **Utförande part** ska samråda med **Ledningsgruppen** innan **Utförande part** fattar beslut som väsentligt kan inverka på:

- a) genomförandet av annat projekt inom **Västsvenska paketet**
- b) kollektiv-, bil-, cykel- och gångtrafik
- c) markanvändningen inom berörda kommuner
- d) **Projektets** tidhållning, totalkostnad och funktion

5.3 Funktions- och kapacitetskrav samt legala och tekniska krav

Utförande part ska tillse att respektive **Anläggning** utförs i enlighet med den standard som **Utförande part** normalt tillämpar och vidare tillse att respektive **Anläggning** uppfyller alla krav som uppställs för att godkännande av ibruktage ska lämnas av behörig myndighet.

5.4 Ersättningsnormer för Projekt

5.4.1 **Utförande part** är berättigad till ersättning från de finansieringskällor som anges i kap 6 avseende erforderlig kostnad för:

- a) Trafikförslag/genomförandestudie, vägplan, järnvägsplan, systemhandling, bygghandling, arkeologi, marklösen och byggande
- b) Projektledning, byggledning och specialister för **Projektens** genomförande
- c) Tillstånd och skadestånd, dock inte om **Utförande part** orsakat skadan genom grov vårdslöshet

- d) Omläggning/flyttning av ledningar nedlagda utanför område för väg, gata, kollektivtrafikanläggning, spårväg eller järnväg
- e) Omläggning/flyttning av ledningar inom område för gata, kollektivtrafikanläggning, spårväg eller järnväg
- f) Omläggning/flyttning av ledningar inom område för väg i den omfattningen gällande lagar, regler och praxis medger detta
- g) Temporära åtgärder för att underlätta för kollektivtrafik eller annan trafik
- h) Utrustning på hållplatser och pendelparkeringar

5.4.2 **Utförande part** är **inte** berättigad till ersättning från de finansieringskällor som anges i kap 6 avseende:

- a) Kostnad för egna personalresurser eller motsvarande köpta resurser som erfordras för medverkan i **Styrgruppen, Ledningsgruppen** eller **Arbetsgrupperna**
- b) Kostnad för detaljplaneläggning
- c) Kostnad för omläggning/flyttning av ledning i de fall kostnaden för detta täcks av ledningsägare enligt avtal mellan **Utförande part** och ledningsägaren
- d) Kostnad för standardförbättring och/eller kapacitetsökning som uppkommer för ledningsägare när dennes ledning permanent måste flyttas/läggas om
- e) Merkostnader för drift av kollektivtrafik eller annan trafik under byggtiden, som kan uppstå för kollektivtrafikhuvudman eller trafikföretag
- f) Kostnad som överstiger för **Projektet** avsatt belopp efter prisomräkning och som inte godkänts efter beslut av **Ledningsgruppen**

5.5 **Projektredovisning och uppföljning**

- 5.5.1 **Utförande part** ska för varje **Projekt** efter varje jämn månad rapportera årsfördelad kostnadsprognos till Trafikverket.
- 5.5.2 **Utförande part** ska för varje **Projekt** tertialvis leverera projektrapport till Trafikverket enligt överenskommen rutin. Denna ska minst redovisa årsfördelad kostnadsprognos, tidplan, förändringar av **Projektets** omfattning eller innehåll samt risker. Eventuell avvikelse eller risk för avvikelse mot avtalad planerad kostnad ska redovisas särskilt.

5.6 **Fakturering och betalning för Projekt med annan Utförande part än Trafikverket**

- 5.6.1 **Utförande part** ska för varje **Projekt** skicka månatlig samlingsfaktura avseende ersättningsberättigad kostnad till Trafikverket med angivande av **Västsvenska paketet** som betalningsansvarig.
- 5.6.2 Trafikverket ska betala **Utförande part** senast 30 dagar efter mottagande av ovan månatlig samlingsfaktura.
- 5.6.3 Slutlig ekonomisk reglering av respektive **Projekt** ska ske senast sex månader efter **Projektets** avslut. Vid avräkning ska årsmedelvärden av aktuellt index användas. För avräkning av sista kalenderårets fakturering används medelvärdet av index för månaderna januari till och med den månad för vilken sista fakturering skett.
- 5.6.4 Om Trafikverket motsätter sig att betala fakturerat belopp, ska Trafikverket omgående skriftligen underrätta **Utförande part** om detta med angivande av skälen. Trafikverket är skyldigt att betala ostridig del av fakturerat belopp.

6. Finansieringen av Västsvenska Paketet

6.1 Övergripande om finansieringen och principer

6.1.1 Enligt **Medfinansieringsavtalet** gäller som övergripande princip att finansieringen av **Västsvenska paketet** ska ske med 50 procent genom statliga anslag och 50 procent genom regional/lokal medfinansiering.

6.1.2 Statliga anslag uppgår till sammanlagt 17 miljarder kronor enligt **Medfinansieringsavtalet** och tillägg i **Block 1**. Med statliga anslag avses anslag tilldelade och anvisade Trafikverket i enlighet med nationella planer för transportsystemet.

6.1.3 Regional/lokal medfinansiering uppgår till sammanlagt 17 miljarder kronor enligt **Medfinansieringsavtalet** och tillägg i **Block 1**. Med regional/lokal medfinansiering avses:

- a) nettointäkter från trängselskatter i Göteborg, sammanlagt 14 miljarder kronor enligt **Medfinansieringsavtalet** och tillägg i **Block 1**,
- b) regionala/lokala bidrag, sammanlagt 2,25 miljarder kronor enligt **Medfinansieringsavtalet** och
- c) tillskjutna medel motsvarande marknyttor, sammanlagt 0,75 miljarder kronor enligt **Medfinansieringsavtalet**.

6.1.4 Trafikverkets anslag motsvarande nettointäkter från trängselskatter i Göteborg, efter avdrag för kapitalkostnader och kostnader för trängselskattesystemets införskaffande och drift, ska i det **Västsvenska paketet** enligt ovanstående betraktas som regional/lokal medfinansiering.

6.1.5 Inriktningen är att finansieringen över tid ska följa den övergripande finansieringsprincipen. När så erfordras tar Trafikverket inom givna låneramar upp lån i Riksgälden motsvarande de framtida intäkterna från trängselskatt

(medfinansiering). Dessa lån inklusive kapitalkostnader återbetalas senare med intäkterna från trängselskatten när medel för detta finns tillgängliga.

- 6.1.6 Den övergripande finansieringsprincipen om 50 procent statliga anslag och 50 procent regional/lokal medfinansiering ska tillämpas även vid förändrade investeringsbelopp på grund av prisomräkning samt vid förändrad planerad kostnad som beslutats av **Ledningsgruppen**.
- 6.1.7 **Utförande part** ska aktivt arbeta med att ansöka om EU-bidrag för **Projekt** och övriga **Parter** ska vid behov bistå i arbetet. Eventuella tilldelade EU-bidrag ska tillföras respektive **Projekt**. Det minskade behovet av finansiering med medel från det **Västsvenska paketet** som därvid uppkommer ska tillgodoräknas **Parterna**, genom att 50 procent av bidragsbeloppen krediteras Trafikverkets ordinarie statliga anslag och 50 procent krediteras trängselskatteanslaget. Samma förfarande ska användas oavsett vilket **Projekt** som tilldelats EU-bidrag.
- 6.1.8 Indexreglering av **Projekt** ska anges särskilt i **Projektavtalen**, se p 5.1.4. Järnvägs-/spårprojekt regleras med Trafikverkets investeringsindex för banhållning och väg-/gatuprojekt regleras med Trafikverkets investeringsindex för väghållning. Projekt i form av verksamhet i **Arbetsgrupperna** regleras med konsumentprisindex. **Projekt** som omfattar en blandning av transportslag eller olika typer av åtgärder, kan regleras med ett sammanvägt index. Eventuella undantag från dessa principer ska särskilt motiveras. Trafikverket åtar sig att för övriga **Parter** informera om och tillgängliggöra de index som läggs till grund för prisomräkning enligt denna punkt.

6.2 Finansieringen av **Projekt** i **Block 1** och **Block 2**

Projekt i **Block 1** och **Block 2** har i avtalen tilldelats totalt 11 840 miljoner kronor. Av dessa medel har 2 250 miljoner kronor finansierats genom regionala/lokala bidrag enligt **Medfinansieringsavtalet** och **Block 1**. Resterande medel har eller kommer att finansieras genom nettointäkter från trängselskatt i Göteborg och statliga anslag i nationella planer för transportsystemet enligt **Medfinansieringsavtalet**, **Block 1** och **Block 2**.

6.3 Finansieringen av återstående åtgärder i Västsvenska paketet

Finansieringen av genomförandet av återstående åtgärder i **Västsvenska paketet** enligt kommande **Projektavtal** sker genom

- a) statliga anslag anvisade Trafikverket i enlighet med nationella planer för transportsystemet enligt **Medfinansieringsavtalet** och tillägg i **Block 1**,
- b) nettointäkter från trängselskatter i Göteborg enligt **Medfinansieringsavtalet** och tillägg i **Block 1** samt
- c) tillskjutna medel motsvarande marknyttor enligt **Medfinansieringsavtalet**

7. Avtalstid

Paraplyavtalet gäller från och med den dag **Parterna** har undertecknat avtalet till och med den dag **Västsvenska paketet** färdigställts i sin helhet och slutlig ekonomisk redovisning har skett.

8. Ändring av avtal

Ändringar av **Paraplyavtalet** och av **Projektavtal** ska för att gälla vara skriftliga och undertecknade av **Parterna**.

9. Tvistelösning

Tvist i anledning av **Paraplyavtalet** eller av **Projektavtal** samt därmed sammanhängande rättsförhållanden ska i första hand lösas efter gemensamma diskussioner mellan **Parterna**. I andra hand ska sådan tvist avgöras av svensk allmän domstol. Om **Parterna** så överenskommer kan skiljeförfarande tillämpas.

10. Övergångsbestämmelser

10.1 Avtalstiden för **Block 1** och **Block 2** förlängs i enlighet med **Paraplyavtalets** avtalstid, p 7, och avtalen gäller i sin helhet förutom nedan förändringar.

10.2 **Paraplyavtalet** ersätter följande bestämmelser i **Block 1** och **Block 2** avseende **Projekt** som inte är ekonomiskt slutreglerade vid **Paraplyavtalets** ikraftträdande.

a, Block 1

sista stycket p 3.1, p 3.2.2, p 3.2.3, p 3.3, p 5.2, p 5.3, p 5.4 samt kap 4, 7, 8 och 9.

b, Block 2

p 3.3, 3.4, 3.5 samt kap 4, 5, 6, 7, 8 och 9

Detta **Paraplyavtal** har upprättats i fem (5) likalydande exemplar, varav **Parterna** tagit var sitt.

Göteborg den
Trafikverket

Göteborg den
Västra Götalandsregionen

Namnförtydligande:

Namnförtydligande:

Göteborg den
Region Halland

Göteborg den
Göteborgs Stad

Namnförtydligande:

Namnförtydligande:

Göteborg den
Göteborgsregionens kommunalförbund

Namnförtydligande:

Västsvenska paketet